

Иргэний ёс зүй

9-р анги. Хичээл №2

Сэтгэл доголлон охин

Нэг өдөр ажлаа тараад гэртээ харихаар автобусанд суулаа. Хажууд минь суга таягтай залуу бариулаас барин, өрөөсөн хөл дээрээ дүүжигнэж явна. Сэтгэл эмзэглээд, ойр тойрноо харлаа. Яг дэргэдэх сандал дээр дэрвэгэр сормуустай хөөрхөн охин утсаа оролдож сууна. Таягтай залууг анзаараагүй бололтой. Тэгэхээр нь санаа өгч, “Дүү минь...” гэж хэлээд өнөөх залуу руу заачихлаа. Охин хяламхийн харснаа жишим ч үгүй суудлаа налан тухаллаа. Бие нь эрүүл ч сэтгэл доголлон тэр охин бусдыг хүндэтгэн, хайрлах сэтгэлгүй ажээ.

(О.Сундуй)

Бид гэмээ ухаардаг уу?

Хайртай, дотно хүмүүсээ баярлуулахыг хүн бүхэн хүсдэг. Харамсалтай нь заримдаа гомдоочихсон байдаг шүү дээ. Энэ бүхэн юунаас болдгийг эргэцүүлэн бодоорой. Гэм хэрхэн үүсдэг вэ? Дараах зүйлийг анхааралтай уншаад, үргэлж санаж яваарай.

1. Гэмээ ухаараагүйгээс
2. Гэм учруулсан ч хор уршгийг нь ойшоохгүйгээс
3. Гэм хийсэн мөртөө залруулаагүйгээс дахин дахин гэм хийсээр л байдаг.
4. Гэмээ ухаараагүйгээс ямар их хор уршиг гардгийг эхпээд ухаарах хэрэгтэй.

Хүмүүс өөрөө мэдэлгүй гэм алдаа хийж, түүнээ ухамсарлахгүй байснаар олон сөрөг үр дагавар гардаг. Дараах нийтлэг алдаа, дутагдлаас хамгийн их гаргадаг алдаа дутагдлаа олж, өөрийн гэмийг засаарай.

<i>Гэмээ мэдье</i>	<i>Ямар сөрөг үр дагавар гарах вэ?</i>
Бусдыг эс хүндэтгэх	Найз нөхөдгүй болох, сэтгэлээр унах, ёс журмаа мэддэггүй, соёлгүй хүн болох улмаар хүмүүс зайгаа барих муу талтай.
Хүний үгийг эс сонсох	Буруу бодол, хандлага нь ихсэж, буруу шийдвэр гаргадаг. Ингэснээс буруу шийдвэрээ засах зөв гарцыг олохгүй байх, ажил хэрэг санаснаар бүтэхгүй байх гэмтэй.
Багшийг эс дээдлэх	Багшаа эс дээдэлснээр эрдэм, ном сурахгүй, зорьсон хэрэг санасанчлан бүтэхгүй болно. Улмаар хэлсэн үгийг нь хүмүүс тоохгүй болох зэрэг муу үр дагавар гардаг.
Ном сурах цаг хугацааг хойшлуулах	Цаг хугацаа дахин давтагдахгүй, өнгөрсөн хором хэзээ ч эргэж ирэхгүй. Тиймээс сурах цаг хугацааг хойшлуулбал зорьсон хэргээ бүтээж, бэрхшээлийг даван туулж чадахгүй болно.

Өөрөөс ахмад хүнийг эс хүндлэх	Хүнийг хүндлэхгүй бол өөрт хүндлэл ирдэггүй. Өөрөөс ахмад хүнийг хүндлэхгүй бол өөрт амьдралд тустай үг, сургаал хэлэхгүй, хэллээ ч өөрт нь сургаал болж ирэхгүй.
Бусадтай эв эеийг эс эрхэмлэх	Эв эеийг эс эрхэмлэснээр гэр бүл, анги хамт олон, бусадтай үл ойлголцол бий болж, улмаар зөрчил тэмцэл ихэснэ.
Бусдын ачаар бидний аз жаргал бий болдгийг эс мэдэх	Бусдын ачийг эс мэдсэнээр би л өөрөө болгож, бүтээсэн гэх омог төрж, бусдыг үгүйсгэхэд хүрнэ. Түүнээс үүдэн сэтгэл тавгүйтэж, бэрхшээл тохиолдож, таагүй олон зүйл бий болно.
Амин хувиа хичээх	Амин хувиа хичээснээр “Би-д барьсан” сэтгэл улам хүчтэй болж, бусдыг учир шалтгаангүй хардах, бусдад гэмээ тохох гэсэн сэтгэлийн зовлон бий болдог.
Багаасаа ажил хөдөлмөр эс хийх	Багаасаа ажил хөдөлмөр эс хийвэл залхуу хойрго болж, бусдын гар хардаг болно. Хэрэв багаасаа ажил хөдөлмөр хийж дадуулаагүй бол хожим нь сурахад хугацаа их шаардах гэмтэй.
Бусдын ажил хөдөлмөрийг эс хүндэтгэх	Хүний хөдөлмөрийг үнэлээгүйгээс хийж бүтээх урам зориг мохож, дахин сайхан зүйл хийж бүтээх эрч хүч нь буурна. Мөн бусдын ажил хөдөлмөрийг хүндэтгэхгүй бол ирээдүйд өөрийнх нь ажил хөдөлмөрийг хүндэтгэхгүй болдог.
Зөв сэтгэлийг эс дадуулах	Зөв сэтгэлийг дадуулаагүйгээс буруу сэтгэлд автаж, буруу үг, үйлдэл гаргах хандлага ихэснэ.